

Kulturutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och 20 § i lagen om fritt bildningsarbete

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och 20 § i lagen om fritt bildningsarbete (RP 66/2023 rd): Ärendet har remitterats till kulturutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Marjaana Larpa, undervisnings- och kulturministeriet
- direktör Jarkko Niiranen, Utbildningsstyrelsen.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Finlands Kommunförbund.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och lagen om fritt bildningsarbete.

Det föreslås att lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet preciseras så att skolhemsförhöjningen för studerande som i ett privat skolhem deltar i utbildning som handleder för examensutbildning ska bestämmas i efterhand enligt det faktiska antalet närvarodagar och inte enligt antalet studerande på beräkningsdagen. Vidare föreslås det i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och i lagen om fritt bildningsarbete en lagteknisk precisering som gäller gränserna för utbetalning och återbetalning av finansiering som beviljas med stöd av de lagarna.

Den föreslagna lagen om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet avses träda i kraft den 29 december 2023. Lagens 56 § och 20 § i lagen om fritt bildningsarbete avses enligt förslaget träda i kraft den 1 januari 2024.

Betänkande KuUB 1/2023 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet understöder propositionen om att precisera lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009, nedan finansieringslagen) så att skolhemsförhöjningen för studerande som i ett privat skolhem deltar i utbildning som handleder för examensutbildning ska bestämmas enligt det faktiska antalet närvarodagar och inte enligt antalet studerande på beräkningsdagen. Propositionerna preciserar också bestämmelserna om gränserna för betalningar och återkrav i finansieringslagen och lagen om fritt bildningsarbete (632/1998). Utskottet tillstyrker lagförslagen utan ändringar.

Den utbildning som handleder för examensutbildning (Hux-utbildning) inrättades i samband med läropliktsreformen som en ny utbildning i övergångsskedet efter den grundläggande utbildningen. Hux-utbildningen är en sammanslagning av påbyggnadsundervisningen inom den grundläggande utbildningen, utbildningen som förbereder för gymnasieutbildning och utbildningen som handleder för yrkesutbildning. Lagen om Hux-utbildning (1215/2020) trädde i kraft den 1 augusti 2021 och det har varit möjligt att ordna utbildningen från och med den 1 augusti 2022. Hux-utbildning finansieras med stöd av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet inom ramen för finansieringssystemen för den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen. Vilket finansieringssystem som ska tillämpas bestäms utifrån den utbildningsform för vilken tillstånd att ordna Hux-utbildning har beviljats. Med hänvisning till ett sakkunnigyttrande konstaterar utskottet att det på sikt finns anledning att göra en övergripande granskning av hur finansieringssystemet för Hux-utbildning fungerar.

Hux-utbildning i skolhem förbättrar studiemöjligheterna på förläggningssorterna för studerande som med stöd av barnskyddslagen (417/2007) placeras i skolhem. Den föreslagna ändringen av beräkningssättet gör det möjligt att genomföra utbildningen fullt ut oberoende av när den inleds. Enligt propositionen gäller den nya skolhemshöjningen endast privata skolhem som ordnar Hux-utbildning. Övriga statsandelar, såsom den egentliga tilläggsfinansieringen för Hux-utbildning samt till exempel tilläggsfinansiering för förlängd läroplikt, bestäms fortfarande enligt beräkningsdagen den 20 september. Genom preciseringen skapas inte heller någon rätt för utbildningsanordnaren att fakturera kommunen för kostnader som överstiger statsandelsfinansieringen.

För att säkerställa en smidig beräkningsprocess är det viktigt att uppgifterna om antalet närvarodagar för dem som deltar i Hux-utbildning överförs till informationsresursen KOSKI på korrekt sätt och i tid.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kulturutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 66/2023 rd utan ändringar.

Betänkande KuUB 1/2023 rd

Helsingfors 27.10.2023

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Tuula Haatainen sd
vice ordförande Ari Koponen saf
medlem Eeva-Johanna Eloranta sd
medlem Pia Hiltunen sd
medlem Veronika Honkasalo vänst
medlem Hanna Kosonen cent
medlem Nasima Razmyar sd
medlem Sara Seppänen saf
medlem Markku Siponen cent
medlem Jaana Strandman saf
medlem Mari-Leena Talvitie saml
ersättare Teemu Keskisarja saf.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Lahtinen.